

Nederlandse Vrouwen Raad

adres Benoordenhoutseweg 23
2596 BA Den Haag

tel 070 - 3469304

fax 070 - 3459346

e-mail info@de-nvr.nl

website www.nederlandse vrouwenraad.nl

Redactie nieuwsbrief

postadres Benoordenhoutseweg 23
2596 BA Den Haag
Pia Band-Huntevan

tel/fax 020 - 4361679

e-mail p.band@planet.nl

redacteuren Pia Band-Huntevan
Tini Jansen-Bruul
Marianne Jongkind-Voncken
Netteke Hillen (bestuurslid NVR)

Nieuwjaarsborrel

van de Nederlandse Vrouwen Raad

maandag 8 januari 2007

van 16.00 tot 19.00 uur

Locatie: **Gember**, café-restaurant van het Fotomuseum Den Haag en het GEM, Stadhouderslaan 43 te Den Haag
Telefoon 070 – 338 11 44

Tijdens de nieuwjaarsborrel wordt de nieuwe website van de NVR gepresenteerd.

Routebeschrijving

Met het openbaar vervoer: Vanaf Centraal Station: bus 24 of tram 17, halte Gemeentemuseum en Museon.
Vanaf station Hollands Spoor: tram 17, halte Gemeentemuseum en Museon

Met de auto is het museum bereikbaar via de Utrechtsebaan, richting Kijkduin, volg de borden "Gemeentemuseum". Voor het Gemeentemuseum is er ruime gelegenheid om gratis te parkeren!

Algemene Ledenvergadering NVR**Donderdag 15 februari 2007**Informatie: info@de-nvr.nl**14^e jaargang nummer 6**

Deze nieuwsbrief verschijnt zes keer in 2007.

De volgende nieuwsbriefDe 15^e jaargang nr. 7 verschijnt februari 2007.

Kopij vóór 11 januari 2007
inzenden aan bovenstaand adres
of naar p.band@planet.nl

Van het bestuur**Het is een feit: de NVR heeft nieuwe statuten en een nieuw huishoudelijk reglement.**

Daarmee mogen allereerst de afgevaardigden van de lidorganisaties gefeliciteerd worden. Immers de acceptatie van beide stukken is mogelijk gemaakt door het positief stemgedrag van de afgevaardigden. De leden van de werkgroep statuten en huishoudelijk reglement zijn tijdens de Algemene Vergadering van 16 november j.l. bedankt voor al het werk dat is verzet om tot dit resultaat te komen. Ook aan hen een felicitatie!

Gedurende de afgelopen jaren is er tijdens de algemene vergaderingen veel tijd ingeruimd voor overleg over de statuten en het huishoudelijk reglement. Als dit betekent dat we straks tijdens onze vergaderingen tijd over zullen houden, wil ik u graag voorstellen deze vrijgekomen tijd te besteden aan inhoudelijke onderwerpen.

Met de verkiezingen voor de deur zijn we overstelpt met berichten wat er nodig zou zijn in Nederland om onze samenleving nog beter, eerlijker, zekerder en evenwichtiger te maken en hoe de verschillende partijen dit willen (en zullen) aanpakken.

Tijdens het Flitscongres is gebleken dat een direct contact met politici door beide partijen als nuttig en zinvol is ervaren en zeker (jaarlijks?) moet worden herhaald.

De punten die door de aanwezigen naar voren zijn gebracht, hadden een hoog "vrouw"gehalte, maar er waren ook vragen als "*wat doet de politiek op het gebied van mannen en emancipatie*" en "*een betere balans tussen werk, privé en zorg vraagt om het scheppen van dusdanige voorwaarden dat zowel mannen als vrouwen betaald en onbetaald werk kunnen combineren*". (zie ook www.nederlandsevrouwenraad.nl voor uitgebreide informatie).

Het komend jaar, 2007, is het jaar van gelijke kansen voor iedereen. Pak daar de Roadmap for Equality between Women and Men bij, waarover men in Brussel in mei j.l. heeft gediscussieerd en we kunnen niet anders concluderen dan dat er nog veel moet gebeuren wil iedereen op 31 december 2007 inderdaad over gelijke kansen beschikken (Margit van der Steen – verslag conferentie Gender Equality / Brussel 4-5 mei 2006).

Zoals gezegd, de discussie over statuten en huishoudelijk reglement ligt nu achter ons. Voor ons liggen voldoende onderwerpen om onze aandacht op te richten. Wat dacht u van gelijke economische onafhankelijkheid voor vrouwen en mannen, of bevordering van een evenwichtige deelname van vrouwen en mannen aan de besluitvorming?

Een nieuw kabinet èn een jaar van gelijke kansen, dat moet wel betekenen dat 2007 een actief jaar wordt voor de NVR en alle lidorganisaties.

Het bestuur wenst u veel bruisende energie om in goede gezondheid tot positieve resultaten te komen.

Marianne Horsman – Wagener voorzitter

Congres

“De Stem van de Nederlandse Vrouw”

Op 3 november jl. organiseerde de NVR in het kader van de aankomende verkiezingen het Flitscongres “De stem van de vrouw”. Een panel van politici ging in discussie met zo’n 70 vrouwen over onderwerpen die vanuit de achterban van de NVR van groot belang gevonden werden om mee te nemen naar de nieuwe regering en het parlement. De kernvraag was: “Waarom zouden wij, vrouwen, voor uw partij kiezen?”

Zeven lidorganisaties van de NVR hadden stellingen voorbereid om aan de politici voor te leggen. De bedoeling was dat de politici 2 stellingen uitkozen om mee te nemen naar het regeerakkoord.

De vergadering

Het ging om de volgende stellingen:

1. De NVR moet een volwaardige gesprekspartner zijn bij het ontwikkelen van beleid en er moet een minister van emancipatie komen.
2. Het kabinet dient dusdanige voorwaarden te scheppen dat zowel mannen als vrouwen betaald en onbetaald werk kunnen combineren en er een betere balans ontstaat tussen werk, privé en zorg.
3. Ervaringsdeskundigheid moet een verplicht onderdeel worden in de adviesorganen van de overheid. Het kabinet moet aandacht besteden aan mobiliteitsbeleid in relatie tot adequate voorzieningen. Het kabinet moet de “buurt” centraal stellen met ruimte voor maatwerk en randvoorwaarden voor actief burgerschap.
4. Het kabinet moet staan voor bevordering van doorstromen van vrouwen op hogere functies en de politiek moet faciliteren dat vrouwen kunnen blijven werken, ook met kinderen.
5. Het is hoog tijd dat we de hindernissen wegnemen voor vrouwen, zodat ze op een natuurlijk geschikte leeftijd voor kinderen kunnen kiezen, waarbij ze werk en zorg goed kunnen combineren.
6. Er moet een verantwoordelijke bewindspersoon (bij voorkeur een vrouw) komen voor duurzame

ontwikkeling en een departementoverschrijdende structuur waar een afweging wordt gemaakt van strijdige economische, ecologische en sociale belangen.

7. Het kabinet is gehouden de internationale afspraken over het inzetten van vrouwen in alle fasen van een (gewapend) conflict na te komen en moet de ondersteuning van burger vredeswerk als een overheidstaak op zich nemen.

Panel

Wat vinden de panelleden belangrijk om mee te nemen naar de nieuwe regering en het parlement?

Tineke Huizinga (CU) neemt voor het regeerakkoord mee: het verbeteren van de mobiliteit, zodat vrouwen en mannen arbeid en zorg beter kunnen combineren. Ook wil zij de mogelijkheden verbeteren voor vrouwen en mannen om betaald/onbetaald werk met zorg te kunnen combineren.

Brigitte v.d. Burg (VVD) zegt toe dat ze het dichterbij elkaar brengen van werk en huisvesting mee zal nemen naar het nieuwe kabinet. Zij wil ook het onderwerp emancipatie bij één ministerie leggen en bij alle ministeries inbedden.

Sharon Gesthuizen (SP) keert zich tegen een terugtrekkende overheid en maakt zich sterk voor het combineren voor vrouwen van wonen en werk, arbeid en zorg, voor vrouwen en duurzame ontwikkeling en steun voor vrouwelijke artsen.

Marriëtte Hamer (PvdA) neemt het onderwerp over arbeidsparticipatie en uitstel van zwangerschap mee naar de onderhandelingen over het regeerakkoord. Zij wil een minister van Emancipatie en het structureel maken van het onderwerp in alle ministeries.

Gerda Verburg (CDA) is geschokt dat vrouwen hun artsentitel zouden kunnen verliezen wanneer ze besluiten niet te praktiseren en dat je als hoogleraar niet meetelt als je in deeltijd werkt. Op de stelling gelijkwaardige participatie reageert ze met de uitnodiging aan de NVR om vrouwen uit haar eigen geledingen aan te dragen voor de functies van minister/staatssecretaris voor het nieuwe kabinet.

Naïma Azough (Groen Links) maakt uit de stellingen de keuze dat werkgevers en ook de lokale en landelijke overheid maatregelen moeten nemen om

het mogelijk te maken dat ouders op tijd en op een goede manier kinderen kunnen krijgen. Zij benadrukt dat vrouwen wereldwijd een veel te kleine rol spelen en vindt dat er binnen de EU meer aandacht en geld vrijgemaakt moet worden voor dit thema.

Fatma Koser Kaya (D66) neemt het onderwerp duurzame ontwikkeling en vrouwen mee naar Den Haag en zal zich ook verder inzetten voor het in het regeerakkoord opnemen van het onderwerp combinatie arbeid en zorg. Ze geeft aan dat onlangs een motie van D66 is aangenomen waarin de mogelijkheid gecreëerd wordt om dienstverlenende instanties in de wijken te vestigen, daar waar de problemen zitten.

De wandelgangen

De Statenzaal

Het congres leverde veel discussie op en heeft veel stof tot nadenken gegeven.

Als een rode draad door het congres liep de boodschap dat vrouwen zich moeten realiseren hoeveel kracht ze hebben en daar ook voor gaan staan.

De politici hebben duidelijk aangegeven dat ze wel degelijk aandacht hebben voor vrouwenthema's en hebben ook aangegeven bepaalde thema's mee te nemen naar de onderhandelingen over het regeerakkoord.

Een uitgebreider verslag van dit congres kunt u lezen op de website van de NVR.

Nieuw bestuurslid NVR Mea van Ravesteyn

Kent u nog de actie uit de jaren zeventig: “Stem op een vrouw”? Jarenlang was deze sticker geplakt op mijn stofzuiger! De acties van toen hebben geholpen, het aantal vrouwen in openbare publieke functies nam toe. Wat lezen we anno 2006 in de NRC: “In de Tweede Kamer zitten minder vrouwen en etnische minderheden na de verkiezingen. Voor woensdag bestond de Kamer voor 39 procent uit vrouwen, dat is nu gedaald tot 36 procent” (NRC, 24/11/2006).

Een trendbreuk? De verkiezingsuitslag wordt door sommigen geïnterpreteerd als het verlangen naar de jaren vijftig toen alles nog overzichtelijk, blank en mandominant was. Zelf veronderstel ik andere bewegingen. Het ideaal van de jaren vijftig is immers een vals sentiment en de wereld is er te complex en te open voor geworden om terug te keren. Maar wat we wel

moeten constateren is dat de terugloop van vrouwen in publieke functies een nieuwe overdenking waard is. De NVR kan een duidelijke rol spelen om deze trend te keren.

Deze overwegingen gebruik ik om mezelf te introduceren als nieuw bestuurslid van de NVR. Het gevoel van gelijke kansen werd ons thuis (Bolsward) met de paplepel ingegoten. Een libertijns middenstandgezin met 2 jongens en 5 meisjes waarvan ik de middelste ben. In mijn leven na de universiteit (1976, Utrecht) ben ik zo wel wetenschappelijk, bestuurlijk als managerial bezig geweest. Na mijn studie sociaal pedagogische wetenschappen ben ik, na een wetenschappelijke periode aan de universiteit van Utrecht, samen met mijn man naar Indonesië gegaan voor de evaluatie van drinkwatervoorzieningen in het kader van ontwikkelingssamenwerking. Ook heb ik daar onderzoek gedaan naar vrouwenbesnijdenis. Terugkomend in ►

- 1979 was ik één van de eerste emancipatiewerkers uit de “proefprojecten emancipatie” van toenmalige staatssecretaris Jeltien Kraaijenveld. Emancipatiewerksters moesten bedrijven gevoelig maken voor emancipatorische ontwikkelingen (tegenwoordig genderaspecten?). Daarna kwamen niet alleen diverse bestuurlijke functies op mij af, zoals secretaris van de VVAO-afdeling Rotterdam en de Rotterdamse Vrouwenraad, secretaris van het oprichtingsbestuur van de stichting Vrouwen en Management en voorzitter van een kinderdagver-

blijf. Ik ben enige tijd bij de Emancipatieraad beleidsmedewerkster geweest en heb drie kinderen gekregen. Daarna verschillende managementposten waaronder interim-directeur bij verschillende kinderopvangcentra, directeur van het Zuidhollands Overleg Kinderopvang (ZOK) en directeur van de Stichting Vrienden MS Research, een fondsenwervende instelling om onderzoek naar MS te bekostigen ('93-'95). In 1995 werd ik gekozen tot dagelijks bestuurder (hoogheerraad en vanaf 2003 tot heden loco-dijkgraaf) bij een

Wetenswaard

Eicellen afstaan voor de wetenschap

Moet het Nederlandse verbod op het kweken van embryo's voor onderzoek worden opgeheven?

Ja, vindt ethicus Guido de Wert, lid van de adviescommissie Evaluatie Embryowet:

“Eicelonderzoek kan ivf verbeteren en verlichten”

Guido de Wert

Natuurlijk is onderzoek momenteel niet helemaal onmogelijk: embryo's die overblijven na ivf mogen al worden gebruikt, maar dat is te beperkt, vindt de commissie.

Als het over embryo-onderzoek gaat, wordt altijd aan het kweken van stamcellen gedacht, waarmee wetenschappers hopen nieuwe weefsels en organen op maat te kunnen produ-

ceren. Hopen, want dat is voornamelijk toekomstmuziek. Maar bij al deze aandacht voor en scepsis over stamtechnologie, aldus de Wert, wordt vergeten dat embryo-onderzoek ook een ander oogmerk heeft en wel verbetering van de vruchtbaarheidstechnieken. Steeds meer vrouwen/stellen die een kind willen, hebben moeite er één te krijgen. Op dit moment wordt 4% van de pasgeborenen verwekt via ivf. Dat aantal zal alleen maar toenemen (alleen al door de te verwachten obesitas-epidemie) en het is dus nodig om de ivf-technieken te verbeteren. Nu zijn ze maar in een kwart van de gevallen succesvol.

De Wert moet niets hebben van de “heiligheid” waarmee het CDA het embryo omringt. “Als de partij consequent zou zijn, zou ze ook tegen het spiraaltje moeten zijn, want daarbij gaan jaarlijks ook tienduizenden heel jonge embryo's verloren”.

Hij vindt het merkwaardig dat het CDA suggereert dat vruchtbaarheidsonderzoek ook kan door niet embryo's maar eicellen in te vriezen, zoals in Italië. Die techniek, aldus de Wert, is riskant voor het nageslacht, omdat chromosomale afwijkingen kunnen worden geïntroduceerd: niet het embryo van enkele dagen oud, maar het kind en zijn ouders zijn daarmee tot proefkonijn geworden.

De Wert vindt wel dat de aandacht voor de “eiceldonoren”, de vrouwen die de grondstof leveren waarvan het embryo wordt gemaakt, moeten weten waar ze aan beginnen. Informatie over de (beperkte) lichamelijke risico's en over het onderzoek waarvoor ze de cellen beschikbaar stellen is essentieel. Voorafgaande counseling door een onafhankelijke deskundige is van groot belang. Vrouwen moeten zelf in alle vrijheid kunnen beslissen donor te worden of niet.

Guido de Wert is sinds 2002 hoogleraar Ethiek van voortplantingsgeneeskunde en erfelijkheidsonderzoek aan de Universiteit Maastricht.

waterschap en in 1998 als lid en fractievoorzitter van D66 in de gemeenteraad van Rotterdam. Daar heb ik diverse voorzitterschappen vervuld (onder meer van de Commissie Onderzoek van de Rekening) en diverse buitenlandse delegaties geleid. In de laatste raadsperiode trokken steeds meer vrouwen zich terug uit de gemeenteraad, in lijn met landelijke cijfers over het teruglopen van vrouwen in hogere posities. Zelf heb ik me niet meer beschikbaar gesteld voor een nieuwe gemeenteraadsperiode in 2006. De voorzitter van de

NVR wist dit en heeft me gevraagd voor het bestuur van de NVR. De ambities die ik wil realiseren liggen in lijn met die van het huidige bestuur. Het zorgen voor een meer professionele organisatie (het bestuur moet besturen, het kantoor moet voorbereiden en uitvoeren) waarbij de inbreng van de aangesloten organisaties goed verankerd moet zijn. Ik hoop u dan ook vaak tegen te komen. Dat kan trouwens ook via mijn website www.meavanravesteyn.nl.

Marli Huyer

Nee, zegt arts en filosoof Marli Huyer: “Niemand staat stil bij wat dit betekent voor vrouwen”

“De aandacht”, zegt Marli Huyer, “gaat steeds uit naar het embryo. Maar dat komt niet zomaar uit de lucht vallen. Dat komt ergens vandaan. Zonder eicel, dus zonder vrouw, geen embryo. Maar over de vraag wat het voor vrouwen betekent eicellen af te staan, gaat het vrijwel nooit”.

De arts-filosoof voelt weinig voor onmiddellijke opheffing van het verbod op het kweken van embryo's voor wetenschappelijke doeleinden. Onder de titel “Je mag een vrouw niet alles vragen” legde ze onlangs uit waarom, tijdens een congres van de Nederlandse Vrouwenraad over biotechnologie en de gevolgen voor vrouwen.

Opheffing van het verbod op het kweken van embryo's voor onderzoek betekent zonder twijfel dat vrouwen vaker gevraagd zal worden eicellen af te staan. “Maar dat is voor mij een voorbeeld van een vraag die zich bevindt op de grens van wat betamelijk is”, zegt Huyer.

Vragen om een eicel is iets anders dan vragen om een nier of bloed. Bij het afstaan van een nier is er een directe relatie tussen de (levende) donor en de ontvanger. Bij het afstaan van eicellen voor wetenschappelijk onderzoek is dat niet het geval.

Wet: alleen restembryo's

De embryowet werd van kracht op 1 september 2002 en poogt een antwoord te geven op de vragen die zijn gerezen door de snelle ontwikkelingen van de (voortplantings)geneeskunde. De wet legt vast wat mag en niet mag. Zo verbiedt ze kloneren, het selecteren van embryo's op geslacht (tenzij om gezondheidsredenen) en het combineren van cellen van menselijke en dierlijke embryo's.

De wet is een product van het laatste kabinet Kok van PvdA, VVD en D66. Zeer tegen de zin van het CDA bevat het geen absoluut verbod op embryo's. Restembryo's mogen, zij het onder strikte voorwaarden, worden gebruikt.

Na uiterlijk 5 jaar moet de wet worden herzien. Staatssecretaris Ross waagt zich niet meer aan een herziening. Het zal dus daardoor een van de eerste onderwerpen op de agenda van de nieuwe regering worden.

Een eicel staat voor vruchtbaarheid. Het is een geslachtscel, de kiem van een toekomstige generatie. Een zaadcel is dat natuurlijk ook. Waar de productie van sperma een paar minuten durende actie vergt (en een voor de meeste mannen wel prettige handeling) is de vorming en afname van eicellen gecompliceerder.

Huyer wijst erop dat de huidige Embryowet ook nu onderzoek toestaat. Er mag, na toestemming van de betrokkenen, onderzoek gedaan worden met restembryo's. Maar zij wil eerst eens nagaan hoe het vrouwen die hier toestemming voor gaven is vergaan. Hoe hebben zij het afstaan van een eicel ervaren, zowel op het moment zelf als in een latere fase?

Marli Huyer is momenteel als senioronderzoeker Filosofie en Biomedisch onderzoek verbonden aan de Rijksuniversiteit Groningen.

Bron: Trouw

Agenda

Overzicht van de belangrijkste activiteiten in de eerste maanden van 2007 georganiseerd door of in samenwerking met de Nederlandse Vrouwen Raad (deels onder voorbehoud i.v.m. subsidie).

januari 2007

8	Nieuwjaarsborrel (zie ook voorzijde)
restaurant Gember Den Haag
16.00 – 19.00 uur
14	Delta Kappa Gamma
19	Zonta
23	Passage, vanaf 9.30 uur

februari

6	Passage, vanaf 9.30 uur

maart

7	BPW the Netherlands 18.30 uur
9	VeM
13	Passage, vanaf 9.30 uur
17	Katholiek Vrouwen Dispuut
10.30 – 16.00 uur
22	Watermuseum
30	VeM

Zodra bekend is waar diverse activiteiten plaatsvinden (themedagen, Algemene Vergaderingen e.d.) wordt dit aan de lidorganisaties meegedeeld.

Voor de laatste berichten van de NVR, zie de website: www.NederlandseVrouwenraad.nl.

Het kantoor van de Nederlandse Vrouwenraad is tussen Kerst en Nieuwjaar gesloten.

**De medewerkers
en de redactie
van de
Nederlandse
Vrouwen Raad
wensen U
Prettige Kerstdagen
en een
voorspoedig 2007!**